

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10 Haziran 2026

Sayı : 19313

45511

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve talep ederim. 05.06.2026

Ayhan BARUT

Adana Milletvekili

Buğday, Türkiye'nin gıda güvenliği ve tarımsal üretim yapısı açısından stratejik öneme sahip temel ürünlerden biridir. Ekmek başta olmak üzere çok sayıda temel gıda maddesinin hammaddesi olan buğdayın yeterli ve sürdürülebilir biçimde üretilmesi, yalnızca tarım sektörünün değil ülkenin ekonomik ve sosyal istikrarının da temel unsurlarından biridir.

Ancak son yıllarda artan girdi maliyetleri, kuraklık ve iklim değişikliğinin etkileri, yüksek mazot, gübre, ilaç ve tohum fiyatları ile üreticilerin gelirlerinde yaşanan gerileme nedeniyle buğday üreticileri ciddi ekonomik zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Açıklanan buğday alım fiyatlarının üretim maliyetlerinin altında kaldığı yönündeki yaygın değerlendirmeler, üreticilerin zarar ederek üretim yapmak zorunda bırakıldığına ilişkin kaygıları artırmıştır.

Üreticinin emeğinin karşılığını alamaması, birçok bölgede buğday ekim alanlarının daralmasına ve çiftçilerin üretimden çekilmesine yol açmaktadır. Tarımsal üretimden uzaklaşma eğilimi, Türkiye'nin buğday arzında dış kaynaklara bağımlılığını artırmakta ve uluslararası piyasalardaki fiyat dalgalanmaları ile jeopolitik gelişmelere karşı ülkemizi daha kırılgan hale getirmektedir.

Gıda egemenliği; bir ülkenin kendi halkının gıda ihtiyacını öncelikle kendi üretim kapasitesiyle karşılayabilmesini ifade etmektedir. Buğday üretimindeki gerileme ve ithalata bağımlılığın artması, gıda egemenliği açısından önemli riskler doğurmaktadır. Üretimin sürdürülemez hale gelmesi durumunda, gelecekte temel gıda maddelerine erişim, fiyat istikrarı ve arz güvenliği bakımından ciddi sorunlarla karşılaşılması ihtimali bulunmaktadır.

Bu çerçevede;

- Açıklanan buğday alım fiyatlarının gerçek üretim maliyetleriyle ilişkisi,
- Üreticilerin gelir kayıplarının boyutu,
- Buğday ekim alanlarında meydana gelen değişimlerin nedenleri,
- İthalata bağımlılığın ekonomik ve stratejik sonuçları,
- Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği önündeki engeller,
- Gıda güvenliği ve gıda egemenliği bakımından ortaya çıkan riskler,
- Üreticilerin korunması ve buğday üretiminin artırılması için alınması gereken tedbirler

hususlarının bütün yönleriyle araştırılması ve çözüm üretilmesi gerekiyor.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye’de uzun yıllar ortalamasına göre buğday üretimi ne kadardır?
- 2- Türkiye buğday tüketim ve ihtiyacının yıllık ortalaması nedir?
- 3- Türkiye uzun yıllar buğday üretim alanları ortalamasına göre düşüş var mıdır?
- 4- Buğday üretim maliyeti ile 2026 yılı açıklanan buğday alım fiyatlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 5- Tarımda ve buğday üretiminde tarımsal destekleri yetersiz buluyor musunuz?
- 6- Ülkemizde buğday üretiminin mevcut durumunun, üreticilerin karşı karşıya bulunduğu sorunların ve gıda güvenliği açısından ortaya çıkan risklerin tespit edilmesi; gerekli yasal, idari ve ekonomik önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir hazırlık yapıyor musunuz?